

839

HERZ

Andromed

24. Feb. 1910

NOAPTEA ÎNVIERII

DRAMĂ ÎN 3 ACTE

NOAPTEA ÎNVIERII

DRAMĂ ÎN 3 ACTE

de 3 Octombrie 1909

242990

Tipărită în Iași de „Convorbiri Literare” Anul XLIII.

BUCUREȘTI

Tipărită de Arta Grafică CAROL CUBA Șosea...

16, strada Doctorescu 16

1909

*Nominalu 129200. Vanus
cu debit repet.*

nv.A.41.539

HERZ

Antoral.

26. Febr. 1910.

NOAPTEA ÎNVIERII

DRAMĂ ÎN 3 ACTE

Jucată pentru prima dată pe scena

Teatrului Național din București în seara de 5 Octomvrie 1909

242990

Tipărită întâi în „Convorbiri Literare“ Anul XLIII.

BUCUREȘTI

Instit. de Arte Grafice CAROL GÖBL S-sor I. ȘTEFĂNESCU

16, Strada Doamnel, 16

1909

D-lui Nottara pentru punerea în scenă
și artiștilor cari au creat rolurile, le
mulțumesc pentru colaborarea lor.

Decembrie 1909.

H.

DISTRIBUȚIA

Nicko Girbu	R-1 An. Decebal
Anton Zaharia	2. J. Jureanu
Mirona Buvinescu	3. Edna
Alex. V. Ghica	4. M. Ghica
Trifan	5. Ghica
Costa Răducanu	6. T. Răducanu
Elena Fronea	7. S. C. C. C.
Dina, copilul Caracul	8. Alice Caracul
O. Gheorghe Iancu	9. B. B.

București, 10 Decembrie 1909.

NOAPTEA ÎNVIERII

DISTRIBUȚIA

-
- Victor Graur . . . . . D-l *Ar. Demetriad*
  - Anton Zaharia . . . . . " *N. Soreanu*
  - Mircea Revereanu . . . . . " *Z. Bârsan*
  - Alex. Vrancea . . . . . " *A. Mihalescu*
  - Trifescu . . . . . " *Cr. Dușulescu*
  - Cora Revereanu . . . . . D-ra *Tina Barbu*
  - Elisa Vrancea . . . . . D-na *E. Chrissengby*
  - Dinu, copilul Corei . . . . . D-ra *Alice Cocea*
  - O femeie în casă . . . . . " *Ir. Bărbulescu*

București. Zilele noastre.

VENA I

Trifescu

Când o vrea, Domnul Vrancea, nu are decât să
scrie pe la mine sau scrieți-mi de voastră, donați
și pot veni eu la nevastă, îndată ce voi

NOAPTEA ÎNVIERII

DRAMĂ ÎN 3 ACTE

ACTUL I

In casa lui Matei Revereanu, mort de vre-o cincisprezece zile. Soția lui, Cora, locuiește casa împreună cu copilul lor, Dinu. Salonul. Multă eleganță. In stânga (actorului) o ușă care duce în celelalte odăi. O fereastră care dă în stradă. In fund, ușa care duce în sală. In dreapta, odaia de culcare. Tablouri. Statui. Busturi. Canapele. Colțare. Covoare. Flori. Portrete. (In deosebi al lui Matei e pretutindeni).

SCENA I

CORA REVEREANU (în negru) TRIFESCU.

(Ea e la un mic birou și se lovește peste unghii cu un cuțitaș de tăiat foile la cărți. Trifescu, în picioare gata să iasă, cu un ghiozdan la subsoară).

Trifescu

Când o vrea, Domnul Vrancea, n'are decât să treacă pe la mine sau scrieți-mi d-voastră două rânduri și pot veni eu la d-voastră, îndată ce voi putea.

Cora

Așă e mai bine! Poate mai sânt hârtii de făcut... nu uită actele care sunt la credit.

Trifescu

Le am peste câteva zile. A! uitasem: lipsește actul de naștere al celor doi copii: Mircea și Dinu.

Cora

Pe-al lui Dinu mi-se pare că ți 'l-am dat. Al lui Mircea nu știu pe unde o fi. Trebuie să fie la el.

Trifescu

Dinu este copilul d-voastră și Mircea e din prima căsătorie a soțului d-voastră?

Cora

Da! Vine deseară dela Paris, așă că dacă mai e ceva de făcut te'nțelegi cu el de azi înainte. Tot el 'ți va da și toate deslușirile trebuincioase. (se scoală și merge spre dânsul).

Trifescu

Sărut mâna, Doamnă.

Cora

Bună seara, Domnule Trifescu. (Trifescu ese prin fund și se întâlnește cu Alexandru Vrancea care intră).

SCENA II

CORA, TRIFESCU, VRANCEA.

Amândoi (în uşe)

A!

Vrancea

Bonsoir maitre!

Trifescu

Bună seara, domnule Vrancea (ese).

Cora (lui Vrancea)

Aşa de vreme?

Vrancea (coboară)

Elisei nu prea îi e bine aşa că n'o să meargă la gară. Am eşit să-i iau antipirină.

Cora

Migrenă?

Vrancea

Migrenă şi pentrucă tot eram în oraş, zic să viu să-l iau pe Dinu de acum; la unsprezece mergem deadreptul la gară. Mi-l dai?

Cora

Ştiu eu! l'am culcat să nu fie somnoros când o veni frate-său.

Vrancea

Mai doarme și la mine; e deabea nouă!

Dinu (din odaia de alături)

Viu! Viu!

Cora (crapă ușa)

Nu dormi?

Dinu

Nu!

Vrancea

Ce să doarmă când știe că merge la gară.

Cora

Atunci duceți-vă... să-l imbrac. (Ese prin dreapta. Vrancea aprinde o țigară și se plimbă prin odaie).

SCENA III

CORA, VRANCEA, DINU.

(Cora vine cu Dinu. E mic, merge pe zece ani, E îmbrăcat în negru).

Cora

Stai, să'ți pună, mama, pardesiul.

Dinu

Nu că nu e frig!

Cora

Nenea Sandu zice că nu te iea fără pardesiul.

Dinu

Păi, iau și pardesiul.

Vrancea

Firește. Dar pune-l pe tine.

Dinu (îmbrăcându-se)

La câte vine trenul?

Vrancea

La 11.

Dinu

Acum cât e?

Vrancea

Nouă.

Dinu

Va să zică mai avem cât?

Vrancea

Fă socoteala!

Dinu

Două ceasuri.

Vrancea

Dormi la mine două ceasuri și pe urmă mergem.

Cora

'Mi-a zis și Zaharia c'o să meargă la gară.

Vrancea

Da? Imi pare bine pentru bietul băiat. Vine noaptea... nimeni la gară... Hai ești gata? haide!

Dinu (eșind)

Crezi că'mi aduce Mircea ceva din Paris?

Cora

Dela Paris!

Dinu

Dela Paris?

Vrancea

Poate. Noi nu i-am scris.

Dinu

De ce nu 'i-ai scris, trebuia să-i scrii.

Vrancea (Corei)

Dela gară venim cu toți aci?

Cora

Da, dacă nu e prea târziu. Știi că Zaharia se culcă de vreme.

Vrancea

Vedem noi! — Bună seara.

Dinu (în ușe)

De ce nu i-ai scris? trebuia să-i scri să'mi aducă o cetate cu tunuri.

Vrancea (eșind)

Ce să faci tu băiat mare cu o cetate cu tunuri?

Dinu (pe sală)

Mi-o pun la mine în odaie și atunci când...

Cora (în ușe)

Băiatul nu spune nimic mamei când pleacă și o lasă singură?

Dinu

La revedere Mami! Viu curând inapoi.

Cora

Să fii cuminte. Când o intră trenul în gară să stai lângă nenea. Alexandre să-l ții de mână... Și să nu întrebi pe Mircea, îndată ce s'a dat jos, dacă ți-a adus ceva!

Dinu (vine înapoi)

Mami, — dar dacă el n'o spune nimic... eu pot să-l întreb?... nu atunci, dar mai târziu.

Cora (îl sărută)

Dacă nu ți-o spune nimic... am să-l întreb eu.

Dinu (vesel)

Bine! (fuge pe sală. Cora închide ușa și sună. Intră femeia din casă).

Cora

Dute de 'nucie, ușa, jos. (femeia ese)

SCENA IV

CORA, VICTOR GRAUR (mai târziu)

(Vine până în mijlocul casei, aprinde o lampă mică de pe o mescioară, ia o carte și-o deschide. Femeia din casă s'a întors dar îndată ce a intrat în scenă sună cine-vă la scară).

Cora

Vezi cine e!

Servitoarea

Să primesc?

Cora

Vezi întâi cine e! (Cora închide cartea ținând degetul la foaia unde citea. Ascultă. Se aude vorbă pe sală. Tresare. Inchide cartea, își trece mâna pe frunte ca și cum ar vrea să gonească o vedenie. Victor Graur intră).

Cora

Ce cauți?

Victor

Înainte mă primeai altfel.

Cora (în vreme ce-i sărută mâna)

Înainte! (pironește ochi pe covor).

Victor

Ziceai totdeauna: De ce așa târziu?

Cora

Acum e totdeauna prea de vreme.

Victor

Atunci eră crima mai mare.

Cora

Mai mare ca acum?

Victor

Da. Pentrucă acum ești liberă, nu mai ești legată de nimeni, în vreme ce atunci trăia Matei și eră alături.

Cora

Atunci trăia și eră departe, acum a murit și e lângă noi.

Victor

Unde-l vezi?

Cora

Uite-l, stă colea pe scaun! Uite-l, stă aci la masă! Intră pe ușă, se uită la noi. De ce-ai venit? nu trebuia să mai vii.

Victor

Pentru ca să nu mai viu mi-am omorit eu somnul și mi-am luat liniștea din suflet?

Cora

Și tu?

Victor

Și eu! E pretutindeni, numai când sunt lângă tine, numai atunci mă liniștesc.

Cora

Eu când sunt cu tine, atunci îi simt și mai mult apropierea. (Victor îi ia mâinele). Nu! Nu! — te rog Victor, dacă în sufletul tău a mai rămas ceva din dragostea de odinioară, ... lasă-mă! ... crută-mă astă seară de privirile tale. Pleacă, Victor! (El s'a așezat pe scaun, cu coatele pe genunchi cu capul în mâini. Cora îl mângăie). Nu fi trist. Măine... nu mâine, poimăine, ... nu... nici, peste o săptămână, o lună... o să ne vedem... dar astă seară nu! ... Victor! ... Dute! Lasă-mă să îmi

viu în fire! Nici eu nu știu ce e cu mine. Mă uit în oglindă și nu mai sunt eu. În dosul meu sânt veșnic doi ochi care mă urmăresc... doi ochi învețiți, cu cearcăne, ... nu, nu putem să stăm aci mai mult. Dute!

Victor

În fiecare zi îmi spui: Du-te! Până când?

Cora

Du-te!

Victor

Mă duc. Mă 'ntorc iar la ei!...

Cora

La cine?

Victor

La ochii care te urmăresc și pe tine pretutindeni.

Cora

Victor mă îngrozești! (își ascunde fața în mâini și cade pe scaun).

Victor (se apropie și-i mângăie părul).

Dragostea ta s'a stins!... Știam c'o să se stingă (Cora plânge în pumnii încleștați pe care îi mușcă). Ochii tăi nu mai mă urmăresc, pentru că nu vrei să mă mai urmărească... în locul lor sunt alții...

Cora (se scoală cu mâinile la ochi)

Nu! Nu!

Victor (Îi ia mâinile și o privește în față)

Ochii lui! Privirea acea cercetătoare .... o ții minte?

Cora (într'un hohot de plâns)

Da! (El îi dă drumul și se duce de se așează pe canapea lângă ușă. După o clipă se scoală).

Victor

Iartă-mă! Am fost prea crud. Am simțit nevoia să-ți vorbesc așa pentru ca să mă vindec pe mine. Mi s'a părut că nu ești destul de îngrozită și nu vroiam să fiu singurul care îmi turbur seninătatea.

Cora

Mi-am turburat-o în deajuns.

Victor

Nu în deajuns, pentru că ți-ar fi frică să stai singură.

Cora

Mi-e frică, dar când sunt lângă tine, mi-e frică și mai mult. (se aude o trosnitură) A!

Victor

Nimic! A trosnit ușă. E de stejar.

Cora

Cum îi e sicriul ! O fi trosnit sicriul. (Victor rămâne puțin îngrozit, apoi vine ușor lângă ea vrând să se liniștească și pe el).

Victor

Copilării ! Haide !!

Cora

Unde !

Victor

Aprinde lumina de colo !

Cora

Aprinde-o tu ! (Victor puțin înspăimântat se duce de aprinde lumina. Lumina e mai mare. Se întoarce la Cora).

Victor

Cu toate lacrimile și cu toate nopțile nedormite, par'că acuma ești mai frumoasă ca or când !... Negru merge de minune cu părul blond. Când ești pe stradă cu vălul care-ți cade pe obraz și acoperă auriul părului, ești ca o minune.

Cora

O vedenie !

Victor

O frumusețe. La atâta a fost bună moartea lui : că te-ai îmbrăcat în negru.

Cora

Elisa 'mi spuneà că e crepul prea mare.

Victor

Eu nu mă pricep. E urit ?

Cora

Chestiune de gust.

Victor

Ție, cum îți place ?

Cora

Cum o fi!

Victor

Mie 'mi place cùm îți stă bine.

Cora

Imi stă bine ?

Victor

Îți stă!

Cora (se scoală, gânduri negre îi vin din nou)

La 'ce folos ?

Victor

Ca să-mi placi !

Cora

Nu vreau să-ți mai plac. Simt ceva în mine care mă îndeamnă să nu-ți mai plac. Nu trebuie să te mai uiți la mine. Nu se mai poate! Înțelege? Nu se mai poate! (merge spre el) Spune că ai înțeles! Spune că n'ai să te mai uiți la mine cu ochi plini de patimă... (il sguđuie de umeri) Poate dacă mi-ai spune așa... m'aș liniști și m'aș întrema...

Victor

Nu 'l-am....

Cora (scoate un țipăt ca să nu-l mai lase să vorbească)

A!.. Taci! (și plânge înăbușit).

Victor

La tine e o supraexcitare nervoasă. Te gândești prea mult la Matei acum...

Cora

Și m'am gândit prea puțin 'nainte.

Victor

De-aia n'ai vreme să cercetezi adâncul sufletului tău și să deslușești că tot ce ai mai curat în simțirea ta, în cugetul tău, e dragostea noastră. Dacă ai cugeta ai înțelege că acum ne iubim mai mult...

Cora

Mai puțin...

Victor

E ceva în trecutul nostru care ne leagă pentru totdeauna.

Cora

Miști! Ne desparte pentru totdeauna. O prăpastie: mormântul lui?

Victor

Schimbarea asta care s'a petrecut în tine, din clipa morții lui și care zi cu zi se întărește și mai mult în firea ta, e un chin pe care singură tu ți-l faci!... Înainte veneai în odaia copilului când învăța, ca să ne putem vedea — deși nu ne puteam spune o vorbă; acum, când viu, îl faci să mintă, îi zici să spue că nu ești acasă și copilul se 'ncurcă în întrebările care i le pun, ca să-l descos. Înainte te întorceai acasă la timp ca să mă vezi înainte de plecam, acum când ești în oraș, într'adins întârzii ca să fiu plecat înainte de întoarcerea ta, și copilul care nu știe ce să petrece suferă de nazărirea ta, pentru că voind să te aștept îi iau din timpul pe care îl are să se joace.

Cora

Faci rău. Am pornit pe un drum greșit, împinși de un imbold hain care ne dorea pierderea. Nu ne mai putem întoarce înapoi dar nici înainte nu mai putem merge. Stăm la mijlocul drumului. Ce s'o alege de noi... Dumnezeu știe! El care știe tot... și vede tot! (se uită la ceasornic) E zece! La unspre-

zece fără un sfert vine trenul. Du-te nu vreau să te găsească cineva aci. S'ar naște bănuiala.

Victor

Nu plec, pentrucă dacă aş plecă simt că n'o să mai am puterea să mai viu să te văd. Din zi în zi te răcești de mine. Deslușesc în strângerea de mână a ta, în privirile tale, în vorbele tale că se petrece în sufletul tău o luptă între dragostea de odinioară și desgustul de acum... Vezi! nici un răspuns! Am vorbit bine. Te-ai gândit că e așa! Ce vieață mai am eu? Ce trai?! Nu! Nu! am făcut tot ce s'a putut ca să fiu a mea. Din brațele mele nu poți să scapi. Te voi urmări pretutindeni, cum te urmăresc ochii lui. Ispășirea greșelii mele o voi găsi-o în suferința pe care am să te silesc s'o înduri. Ai auzit? (o ia de mână). Pentrucă te iubesc, pentrucă mi-ai intrat în suflet...

Cora

Ia-ți ochii dela mine.

Victor

Pentrucă am toate drepturile să fiu a mea... și trebuie să fiu! Pentru că umbra ta o zăresc pretutindeni...

Cora

Dă-mi drumul... (se luptă să scape din mâinile lui).

Victor

Pentrucă nu mă dau în lături când e un drept al meu pe care trebuie să-l câștig... pentrucă te vreau! te vreau! m'auzi tu?...

Cora

A! (cade pe canapea).

Victor (pe care țipătul l'a trezit)

Te-a durut? (ii sărută mâinele). N'am vrut să te doară!.. Ba da, am vrut, am vrut să simți că ești a mea... că nu poți fugi de mine și nu poți să mă înlături or ce-ai face! (o clipă de tăcere în care el suflă greu și ea plânge înăbușit). Cora, ești frumoasă, și te iubesc! Uite așa îmi plăci când nu încerci să mi-te împotrivești, când stai așa în brațele mele ca un copil pe care îl leagăn și care își leagănă visele în nevinovata lui legănare. Tu ești a mea! Așa a fost sortit! De ce mă gonești?

Cora (intinde brațele spre el)

Nu te gonesc?

Victor

Nu simți în tine un imbold care te mână spre mine (Cora își înlănțue brațul în jurul gâtului și plânge pe umărul lui) Vezi?... Când deschizi fereastra într'o seară de primăvară, năvălește în odaie un aer curat îmbălsamat de mireazma florilor primăvăratece, așa mi-roase părul tău, așa ești tu, ai însușirile liliacului, dragostea ta ține cât ține și el, — câteva zile!

Cora

Taci! Taci! Cuvintele tale mă înăbușe. Vroi să fug departe de tine.

Victor

Când lucrez cu Dinu mi se pare că inebunesc. Mă apropii de el și cred că sunt lângă tine. Îl săruți și-l ții înbrațe și hainele lui păstrează mirosul îmbătător al ființei tale. Uit ce spun. Copilul ridică asupra mea ochi lui mari albaștri și mă cuprind frigurile; ochi lui sunt ai tăi! Îți seamănă și când nu mă mai gândesc la tine, copilul în tăcerea lui îmi pomenește de tine.

Cora

Du-te! Dute!

Victor

Nu pot. Omoară-mă și aruncă-mă afară. Altfel nu pot să plec. Lasă-mă să stau cu tine. Ești a mea, sunt al tău!

Cora

Victor ești nebun. Du-te.

Victor

Astă seară, numai astă seară.

Cora

Ești smintit. Tocmai astă seară, nu!

Victor

De ce?

Cora

Astă seară când vine băiatul lui acasă?

Victor

N'are să știe.

Cora

Știm noi.

Victor

Dinu nu eră băiatul lui și stătea cu noi?

Cora

Dinu e altceva, Mircea vine acum. A lipsit doi ani din țară. Ochii lui sânt umezi de lacrimi din pricina morții lui Matei. Cum crezi că te-aș primi să stai alături de copilul lui, care n'o să-și închidă ochii știindu-se în casa unde i-a murit tata!.. Nu! Ar fi să batjocoresc dragostea lui părintească! Ar fi ca și cum ne-am iubi pe mormântul lui Matei...

Victor

Matei! Matei!.. Uită-l!

Cora

Nu pot. Tu poți?

Victor (cu glasul stins)

Nici eu! (tac amândoi).

Cora (cași cum n'ar fi fost nimic)

Bună seara! (ii întinde mâna. El n'o vede și ese ca și cum n'ar fi fost nimeni în odaie).

SCENA V

CORA REVEREANU, MIRCEA REVEREANU, ALEX. VRANCEA, ANTON ZAHARIA, VICTOR GRAUR, DINU, FEMEIA DIN CASĂ.

(Cora la început rămâne singură în odaie. Simte nevoia să mai aprindă o lampă. După un timp în care Victor a avut vreme să ajungă în stradă, se aude afară uruitul trăsurilor ce vin de la gară. Servitoarea este în sală. Cora stăpânită de o mare emoție își așează părul. Aruncă o privire prin odaie și ridică o pernă ce căzuse de pe canapea, și pe când se aude vorbă pe sală, ea este așa în cât întvederea cu Mircea se face afară. Imediat intră Mircea ținând de mână pe Dinu care duce un mic geamantan).

Mircea

În casă n'ați schimbat nimic?

Cora

Nimic!

Vrancea

Pentru întâia oară mi s'a întâmplat să văd, că vine un tren fără întârziere.

Dinu

Mami, pe mașină eră scris „Câmpina“!

Anton (luând pe Victor de braț)

Dumnealui se plimbă pe stradă în fața casei.

Victor

Vream să viu la gară.

Vrancea

Și de ce n'ai venit?

Victor

Intârziaseam și v'ași fi întâlnit pe drum. M'am gândit că e mai nimerit să vă aștept jos.

Mircea

De ce nu te-ai urcat?

Victor

Nu știam că e cinevâ sus. Credeam că doamna e la gară.

Mircea (il ia pe Dinu și-l sărută)

Cum se face că n'ai dormit? Copii cumiți se culcă de vreme.

Cora

N'a vrut cu nici un chip.

Mircea (iar il sărută)

Dragul de el.

Cora

Vrei să mănânci ceva? Ți-am pregătit în sufragerie. (vrea să iasă).

Anton (ii tae drumul)

Grozav il iubești. Par'c'ar fi al d-tale. Nu-l mai slăbești din ochi.

Cora

Sânt doi ani de când nu l-am mai văzut.

Vrancea

Cum doi ani? Astă toamnă!

Cora

Două zile. În treacăt la Paris. Nici n'am avut vreme să ne vedem cum se cade.

Mircea

Eu îl rugasem pe tata să vie mi se făcuse dor de el.

Vrancea

Ești ostenit? N'ai dormit în tren de loc?

Mircea

Nici în tren, nici acasă. De când a murit tata nu mai pot închide ochi. Mă muștră conștiința c'am vrut cu or ce preț să plec. Poate că i-ar fi fost moartea mai ușoară dacă eram și eu lângă el (tăcere). Ați fost lângă el toți?

Vrancea

Eu nu eram. Mă chiasmase ministru, așa că nu eram acasă când a trimis Cora să mă cheme. Elisa eră la țară.

Mircea

D-ta ereai, domnule Graur! Mi-a scris Cora! Ne-ai ajutat mult (ii dă mâna). Mulțumesc. (Victor a vrut să răspundă dar când i s'a dat mână a amuțit). Ce e? Ești mai turburat de cât mine!

Cora

Ști cât de mult ține la noi, D-l Graur.

Victor

Te-am avut elev cinci ani de zile.

Anton (în fund căscând)

Eu am plecat.

Mircea

De acum?

Anton

Nu-mi es din obicei. In toate serile mă culc la unsprezece. Azi a fost altceva.

Mircea

Ereai și d-ta când a murit?

Anton

Am venit dupe (se uită la el). Ce asemănare! Bietul Matei aveà dreptate să te iubească așa de mult.

Vrancea

Și eu tot așa am spus.

Anton

Tu spui totdeauna după ce-a zis altul.

Vrancea

Pardon! Indată ce s'a coborît din vagon m'a isbit
asemănarea cu tat'său. (instinctiv Cora și Victor se uită unul
la altul).

Cora

Poate că e o mângâiere pentru noi.

Vrancea

Felul cum ne-a dat mâna, cum s'a coborît din
vagon, graba care a avut-o să trimeată hamalul
la bagaje ca și cum s'ar fi putut să i fure cine-va
cufărul, leit tată'său! Bietul Matei! eră tot așa! când,
călătorea se îmbolnăvea.

Mircea (s'a oprit în fața unui portret)

Ce gol mare a rămas acuma (tae scena).

Vrancea

Și la umblet.

Anton

Și ca tacă-ți gura nene, par'că nu l-ai mai văzut.

Vrancea

Totdeauna am spus că Mircea seamănă cu tat'său.

Mircea

Tata spuneà că semăn cu mama.

Vrancea

Aș! mama ta erà cu totul altcevà.

Anton

Hai să plecăm să-l lăsăm să se culce!

Mircea

Nu plecați că tot nu mă culc. Mai vorbim (Corei)
Tu ai suferit mult?

Cora (aplecând capul)

Destul.

Mircea

Biata fată! Dinu cè-a făcut? (Dinu a adormit cu geamantanul pe genunchi) A! nu-l deșteptați, lasă-l să doarmă.
(il mângâie).

Cora

A plâns!... mai mult pentru că plângeam noi.
(schimbând vorba) Trifescu s'a însărcinat cu lichidarea moștenirei.

Mircea

Te-ai înțeles cu el?

Cora

Hărțile sunt la Credit de când cu ipoteca moșiei.
I-am spus că acumă dacă vii tu, să se înțeleagă cu
tine. Treci mâine pe la el.

Victor (se apropie)

Imi dați voe să plec!

Mircea

Nu-ți dau voe. E de vreme!

Victor

Sunt obosit.

Mircea

Pentru odată! (Corei) Să trec mâine pe la el?

Anton

Firește. Ai o ocupație. Îți trece timpul.

Mircea

Sigur. De-aiă am și venit. Atunci... (se duce la Vrancea
în fund).

Anton (lui Victor)

E prăpădit bietul băiat.

Victor

E și firesc să fie (vrea să se depărteze).

Anton

Ști ce-mi spuneă în trăsură? (urcă amândoi).

Vrancea (în fund mângâind pe Mircea)

Uite că-ți crește barba.

Mircea

M'am ras prea de vreme.

Anton

Așa sunt copiii. Se rad de timpuriu ca să arate că nu sunt imberbi.

Mircea (obosit merge spre el)

Eu nu mai sunt copil.

Anton

Ai încetat de a mai fi. Și prea de vreme nu mai ești copil. Poate că-ți va fi de folos la ceva.

Mircea

D-ta o să vii foarte des să ne vezi. Mă simt par'că mai sigur și mai liniștit când mă aflu cu prietenii tatei. Știu cât te iubeă.

Anton

Și cât l am iubit. De!... păi, de altfel eu mănânc aci în toate Marțile.

Mircea

Vechiul obicei.

Anton

Pe care nu l-am schimbat. Marția mâncam aci când trăia Matei, de acum înainte tot Marția mănânc. Afară... numai... dacă te împotrivești.

Mircea

De fel. Vino chiar mai des.

Anton

Mai des nu se poate.

Victor

De ce?

Anton

Poftim? (lui Mircea) În toate serile sunt în altă parte. La prieteni. Luni la Micșunescu, Marți aici, Mercuri la Doamna Iranu, Joi la Tomira, Vineri la Vrancea, Sâmbătă la Munteanu...

Mircea

Duminică?

Anton

Duminica nu mănânc nimic. Digerez săptămâna!

Victor

N'aveți rude domnule Zaharia?

Anton

Am un nepot care mă așteaptă la moștenire și ca să nu-i fac rău, văzându-mă totdeauna sănătos, îl scutesc de a mă mai vedeà.

Victor

Incolo pe nimeni?

Anton

Pe nimeni. Am avut o soră, dar s'a omorît la 20 de ani.

Cora

La 20 de ani? Ce nenorocire!

Anton

Da! așa zic și eu! Dar de una e mai bine să se omoare ea la 20 de ani, decât să omoare pe alții când o aveà 30.

Cora

Ce curioasă stare sufletească! Totdeauna când ești în jocul unei morți nu vorbești decât de lucruri triste.

Anton (dându-i mâna).

Iartă-mă. Bună seara.

Mircea

Nu se poate trebuie să mai stai... (se uită în ochi lui).
Măcar până mi-se face somn.

Matei

Nu mi s'a întâmplat niciodată să stau așa de târziu în oraș. E în stare servitoarea mea să dea de știre la poliție crezând că m'am pierdut (ii dă mâna). Bună seara! (se duce spre Vrancea, în timpul ăsta Cora, mângâind pe Dinu care doarme, zice lui Victor).

Cora

Du-te! (Victor nu răspunde) Vrei să pleci? Bună seara, Domnule Graur! (El desarmat n'are ce să facă îi sărută mâna și se duce spre Mircea).

Victor (în treacăt lui Anton).

Eșim împreună!

Anton (uitându-se la Cora).

Cum? și pe D-ta te așteaptă cine-vă acasă?

Victor

Da. Și pe mine. (Cu groază se uită la Cora care îngălbinește).

Vrancea

Bună seară! Mergem, Domnule Graur?

Cora

D-le Graur nu crezi că ar fi mai bine dacă 'ți 'l-am trimete pe Dinu la D-ta, ca să nu te mai obosești să mai vii mereu.

Anton

O, idee! Dinu e băiat mare. N'ar fi reu. (sărută mâna Corei și-l arată pe Mircea care coboră) Leit tat'său, fie-i umbrele!

Cora (se uită și de-abea descleștează buzele).

Așa e!

Mircea (eșind cu Victor și Anton).

Tocmai fiindcă e băiat mare o să-l întrebăm și pe dânsul. (Es toți). Bună seara! (lui Vrancea). Pleci?

Vrancea

E târziu. Vino mâine de-o vezi pe Elisa.

Mircea

Fără indoială. Dimineața, pe la zece.

Vrancea (eșind).

Zece, zece jumătate!

(Mircea ese cu ceilalți. Cora se uită la el pe furiș și când ușa s'a închis coprinsă de spaimă mare, se duce de-l deșteaptă pe Dinu).

SCENA VI.

CORA, DINU, MIRCEA

Cora

Dinu! Scoală Dinu!

Dinu (în somn).

Tunurile le punem sus.

Cora

Dinule, deșteaptă-te! Haide Dinule, fi cu minte (ingenunche lângă el și'l sărută) Haide, Dinule! Vino! Hai

să-l vezi pe Mircea. Să vezi cum seamănă cu tata!
Tu ai văzut! Deacum n'ai să mai plângi.

Mircea (închide ușa și coboară)

Cui am adus eu o pușcă și o cetate cu tunuri?

Dinu (se deșteaptă)

Unde e?

Mircea

E în cuțăr.

Dinu

O cetate? Și pușca e mare?

Mircea

Mai mare decât tine.

Dinu

Când mi-o dai?

Mircea

Măine de dimineață.

Dinu (se urcă pe scaun și-l sărută)

Ce bine îmi pare că ai venit.

Mircea (Corei)

În ziua plecării am primit scrisoarea ta. Nu știam
ce să-i mai aduc.

Cora

Plângea mereu și ca să nu mai plângă.

Mircea

Plângea? bietul copil! Îți pare rău că nu mai e tata?

Dinu

Nu-mi pare așa de rău c'o am pe mami și pe tine, dar tu ce-ai să te faci acum că numai ai nici tată nici mamă? (Mircea își șterge ochii).

Mircea

Nu vrei să te culci? Uite că doarme. Du-l să se culce! (il mângâie) Dormi!

Cora

Nu!.. astă seară doarme cu mine. Așa e, Dinu?

Dinu (moțâind)

Ăă!

Cora

Dinu doarme cu mama? Da?... ca să n'o lase de mama singură?... Da?... Nu dormi! da?

Mircea

N'o să te poți odihni.

Cora

E așa de cuminte! (Mircea umblă prin odae. Dinu doarme. Cora urmărește toate mișcările lui Mircea cu groază și el după ce s'a oprit la toate portretele, obosit se așează pe scaun în fața ei, cu capul în mâini, și se uită la ea).

Mircea

Si-acuma spune-mi cum a murit! (Ea rămâne incremenită. Vrea să vorbească dar nu poate spune nici un cuvânt. Inaintează spre el și se reazemă de cel dintâiu scaun pe care'l întâlnește, ca să nu cadă și cu multă greutate vrea să înceapă să povestească ceva

SCENA I

CORA, MIRCEA, ANTON

CORA: Ce zici? A fost bănuț?

MIRCEA: Ai fost ieri seară să vedești biserică?

CORA:

ANTON:

MIRCEA: Eu? ferit-a stăntul!

ELISA:

MIRCEA: Nu prea ești dat pe la icoane, ești?

ANTON: Glumești? La înmormântare?

MIRCEA: O singură dată am fost în viața mea la biserică.

ANTON: La un botez? La un înmormântare? La un deșteaptare?

ACTUL II

Acelaș decor.

Trei săptămâni după.

Cora, Mircea, Vrancea, Elisa, Dinu, în negru, Anton Zaharia, cu o vestă albă, sunt după dejun. Fereastra din stânga e deschisă. Primăvara. Sâmbăta Paștelui. Elisa Vrancea pe canapea vorbește cu Zaharia care cu mâinile în buzunar, stă în picioare în fața ei. Dinu, pe un jeț mare — așă că n'ajunge cu picioarele jos — răsfoește o carte cu cadre. Mircea vorbește în fund cu Vrancea. Cora e pretutindeni, neliniștită și distrată.

SCENA I

CORA, MIRCEA, VRANCEA, DINU, ELISA, ANTON.

Elisa

Ai fost ieri seară să ocolești biserica?

Anton

Eu? ferit-a sfântul!

Elisa

Nu prea ești dat pe la icoane.

Anton

O singură dată am fost în viața mea la biserică.
La un botez.

Elisa

Botezul cui?

Anton

Al meu! Eră cu neputință să se facă fără mine.

Vrancea (Vine cu Mircea de braț)

Ce zici? Am hotărît să-l însurăm.

Elisa

Dumnealui nu vine la nuntă.

Anton

A religioasă. La primărie sunt și martor dacă vreți.

Vrancea (Corei, încântat)

Ce zici? A fost bună ideea mea?

Cora

Acuma?

Vrancea

După ce o eși din doliu.

Mircea (trecând pe la spatele canapelei)

Glumește! La însurătoare 'mi-e gândul?

Elisa

De ce nu? La 23 de ani, ce frumoasă vârstă.

Vrancea

Dacă nu te'nsoți de timpuriu, ajungi ca Zaharia.

Anton

Ce-am ajuns rău? Stau mai bine ca tine. Dacă eram însurat mă puteați lua de pe stradă și să mă aduceți la masă fără să știe nevasta?

Elisa

Ce e drept!

Anton

Păi! (lui Mircea) S'a isprăvit cu hârtiile? Le-a făcut Trifescu?

Mircea

Acum în vacanță sunt toate autoritățile închise. Indată ce-or trece sărbătorile, suntem gata.

Elisa

Anul ăsta a căzut Paștele mai de vreme.

Vrancea

Eu dela început am fost de părere să nu-l luăm pe Trifescu.

Cora

L'am luat pentru că era inițiat în afacerile lui Matei și nădăjduiam să isprăvim mai repede.

Vrancea

Înainte ca cu carul cu boi!

Mircea

Imprejurările.

Anton

Eu n'am avut de lucru nici odată cu avocați. Omul cel mai primejdios e avocatul bun. Când discuți cu el ajungi să nu mai știi ce vrei să spui.

Vrancea

Eu știu o fată pentru Mircea?

Anton

Lasă fleacurile, dragă, te-ai făcut pețitor, n'ai altceva mai bun de făcut?

Elisa (lui Vrancea)

Știu la cine te-ai gândit!

Vrancea

Aș nu e aia!

Elisa

De unde știi ce am vrut să spui?

Mircea

Dar nu se gândește nimeni la însurătoare, Alexandre. Să se 'nsoare alții cari au întârziat, bunăoară d-l Zaharia.

Anton

Greu. Nu mi-a plăcut nici odată intimitatea unei femei mai mult de o săptămână.

Elisa

Ai găsit în fiecare săptămână câte una?

Anton

Și câte trei. Nu e vorba. Mircea n'ar fi rău să se însoare! Nu acum, mai târziu! Tat'său vroiă să-l însoare de vreme. (Corei) Așa e? Ce spunea Matei?

Cora

Nu mi-a vorbit niciodată de căsătoria lui Mircea (urcă).

Anton (arătând un jeț către care merge Cora)

Ba da! Uite colo! Vezi? Parcă-l văd. Stătea pe jețul de colo când ne vorbea la amândoi.. (Cora schimbă direcția și dă cu ochii de Mircea pe care 'l ocolește mereu).

Cora

Da? (ride silit) Nu-mi aduc aminte.

Elisa

Mircea are un suflet care cere mângâierea și afecția unei femei.

Anton

Tat'său nu eră așa!

Elisa

La o vârstă anumită, toți bărbații sunteți la fel.

Anton

Afară de mine.

Elisa

Cum? D-ta n'ai iubit?

Anton

Nici odată.

Vrancea

Mofturi!

Anton

N'am iubit decât dobitoacele. Aveam un câine care mi-a murit și în care 'mi pusesem toată dragostea de care eram în stare. Dragostea 'mi eră răsplătită; câinele mă îngrijea și nu se deslipea de mine.

Elisa

Nu vorbim de câini!

Anton

De mic copil iubeam câinii, de-aia și școala mi-am trecut-o ca câinele prin apă.

Cora (se scoală)

Să deschidem ușa! Nu găsiți că e prea cald?

Anton

E și fereastra deschisă, se face curent.

Elisa

O să ne și ducem.

Vrancea (lui Anton)

Ce faci la noapte? Mergi la înviere?

Anton

Când o înviă Christos, dorm pe amândouă urechile. Baba mea când s'o întoarce dela biserică îmi bate în ușă: „Christos a înviat, boerule! — Sănătate“ zic eu!... firește, dacă mă deștept.

Vrancea (Corei)

Tu mergi?

Cora

Sunt obosită, nu cred!

Mircea

Te duc eu, dacă vrei?

Cora

Mulțumesc! o să mă culc.

Mircea (lui Vrancea și Elisei)

Merg cu voi.

Elisa

Vino de ne ia.

Vrancea

Vii?

Mircea

Pe la zece.

Vrancea

Hotărit! Te așteptăm.—Haide! (Elisa își pune palăria
in fund în fața unei oglinzi).

Mircea

Ori! Știu eu! Să mai merg?

Anton

Du-te! Du-te! mai vezi câte-o cucoană frumoasă!
—De-ai merg oameni la Biserică.

Vrancea

Mă! eră una azi in dreptul palatului, că dacă o
vedei tu, rămâneai cu gura căscată.

Anton

Greu dragă!

Elisa

Cum? n'ai căscat gura niciodată în fața unei
femei?

Anton

Una singură.

Elisa

Vezi!

Anton

Eră dantistă și 'mi plumbuiă o măsea. (Elisa râde).

Vrancea

Nu-i e chip să te înțelegi cu omul ăsta. Haide!

Cora

Mai stați, de ce plecați așa de vreme?

Elisa

S'a făcut târziu.

Anton

Par'că ți-ar fi frică să stai singură.

Elisa

Ii-e urît. Biata fată! imi închipui!

Vrancea

In loc să mai uite, i se aprinde sufletul din zi în zi mai mult. Vremea în loc să'ți aducă uitarea...

Cora (aproape să leșine)

Nu... dar...

Vrancea

Ce Dumnezeu? O să fie trei săptămâni de când a venit Mircea!

Anton

De când a venit Mircea ți-e mai reu!

Cora (se uită îngrozitor în ochii lui; își întoarce privirea spre Mircea).

Nu te mai uită la mine Mircea! (Dă un țipăt și cade. Toți aleargă la ea. Dinu aruncă cartea și începe să plângă).

Vrancea

Cora! Cora!

Elisa (O ajută să se așeze pe canapă).

Dinu

Mami! mami! Să nu mori! Ce mă fac eu dacă mori și tu? Nu mai plânge, nu mai plânge că plâng și eu.

Elisa

Aduceți puțină apă.

Cora (se deșteaptă)

Nu plecați! vă rog nu plecați!

Vrancea

Să chemăm un doctor!

Cora

Nu! nu chemați pe nimeni. Sunt mai bine. Unde e Dinu?... Cum seamănă Mircea cu tat'său!

Mircea (vine cu apă)

Ți-e mai bine?

Cora (bea și-i tremură mâna)

Mircea! Mircea!

Mircea

Ce e?

Cora

Nimic!

Elisa

Hai să te culcăm, vrei?

Cora

Vreau! Dar să nu plecați.

Elisa

Nu plecăm.

Vrancea (ridicând'o)

Haide! Una... două... Bravo!

Cora

Ce om bun ești tu!

Dinu

Eu merg cu mama!

Elisa

Mama se culcă.

Dinu

Și eu mă culc. Eu dorm cu mama în toate nopțile.

Cora

Da. Nu vrea să mă lase; zice că-i e urit... ca să nu rămân eu singură!

(Ajutată de Vrancea și de Elisa, a eșit încet prin stânga. Mircea și Anton rămân în scenă. Mircea cu degetele împreunate și cu mâinele în jos, privește în gol. Anton umblă prin odaie posomorit. Plesnește din degete, fluieră, așează portretele pe pian).

SCENA II

MIRCEA, ANTON.

Mircea

Ce zici?

Anton

Nimic. Plec!

Mircea

Nu plecă! Te rog!

Anton

Ai nevoie de mine?

Mircea

Unde vrei să te duci?

Anton

La club.

Mircea

Atunci stai! Nu te-așteaptă nimeni.

Anton

Ai să 'mi spui ceva? Stau!

Mircea

Isprăvește ce-ai început.

Anton

Ce?

Mircea

Ce ai început de când m'am întors în țară.

Anton

N'am început nimic. Ți s'a părut.

Mircea

Ba da! din prima seară, chiar.

Anton

Am început să mă 'ntorc târziu acasă.

Mircea (și arată un scaun)

Haide, stai colea.

Anton (se așează)

Și?

Mircea

Și spune.

Anton

Ce?

Mircea

Ce-ai de spus!

Anton (se scoală)

A, nu! A, nu! mă crezi prea prost ca să mă legi la gard.

Mircea

Cuvintele d-tale... Vorbele care le spui...

Anton

Care le spui eu?

Mircea

Și care n'au nici un rost pentru cei l'alți, mie mi-au umplut sufletul de venin. Din prima seară mi-ai implântat în suflet un cuțit și de atunci pe zi ce trece fiecare cuvânt al dumitale apasă și mai mult cuțitul, care se înfinge și mai adânc în rana care se face mai mare. — Te rog!

Anton

Ce copil ești! N'aveai nevoie să te uiți la mine, trebuia să te uiți în jurul tău.

Mircea

M'am uitat și după ce m'am uitat am înțeles rostul cuvintelor d-tale. Când ești d-ta de față par'că ochii mi se fac mai mari și lumina mai curată. Văd mai bine. Spune!— Ai văzut, am fost de vre-o patru cinci ori în aceste trei săptămâni de când am venit, pe la d-ta... ai deșteptat în mine... poate fără să vrei—o bănuială! E îngrozitor când mă gândesc... dar iar mă gândesc de ce n'ar fi? Spune! De câte ori am venit la d-ta n'am îndrăznit să încep.... deși mi-se părea că în ochii d-tale e o veșnică mirare.... uite! uite! și acuma par'că 'mi spui „n'ai priceput“?

Anton

N'ai priceput?

Mircea

Da, am priceput. Spune! Convinge-mă. L'am iubit prea mult ca să nu las până nu știu tot. — Așa e, cum cred eu?

Anton

Nu știu ce crezi! Poate să fie așa! Ai vre-o treabă?

Mircea

Nu!

Anton

Atunci hai să ieșim să vorbim pe stradă.

Mircea

Pe stradă?

Anton

Suntem mai siguri.

Mircea

De ce n'am rămâne aici?

Anton

Poate să ne audă și nu-e nevoie.

Mircea

N'are cum! Sunt tocmai într'a treia odaie.

Anton

Bine. Dacă crezi. (se așează. Mircea e în picioare).

Mircea

Cum 'ți dai seama de prezența d-lui Graur în casa noastră?

Anton

Profesorul d-tale. — După plecarea ta, prietenul lui Matei cu care îi plăcea să discute, în urmă meditatorul lui Dinu.

Mircea

Și amantul Corei?

Anton

Nu putem fi siguri.

Mircea

Eu! Dar d-ta care vii mereu și poți să observi?

Anton

Știu un lucru: Până nu te convingi singur să nu spui nimic pe socoteală unei femei.

Mircea

Și după ce te-ai convins?

Anton

Să taci.

Mircea

Trebuie să taci dela început. Nu trebuie, indirect să 'mi deștepți vre-o bănuială; poate cu timpul ași fi început să pricep — târziu — dar ași fi priceput, — acuma însă că nu-mi dai pace și că o sumă de împrejurări ajută să-mi întemeiez și mai mult bănuiala, ești dator să vorbești (Intră Vrancea).

SCENA III

MIRCEA, ANTON, VRANCEA.

Vrancea

E cinevâ care să se ducă până la farmacie?

Anton

Ii e așa de rău?

Vrancea

Nu-i e rău, dar pentru mai multă siguranță.

Mircea

S'a culcat?

Vrancea

E pe pat. A întrebat de tine!

Mircea

Spune-i c'am eșit.

Vrancea (vrând să iasă prin stânga)

E cine-va?

Mircea

Stai să văd. (ese prin stânga).

Vrancea

Și când trăia Matei, nu părea că-l iubea așa de mult.

Anton

Ai dreptate. Vezi? Eu nu mă gândeam.

Vrancea

Bine eu am experiență. Nici odată nu dau greș.

Mircea (se re'ntoarce)

Am trimis femeea!

Vrancea (ese dreapta)

Când o veni, să mă chiami.

SCENA IV

MIRCEA, ANTON.

Anton

Nu erea mai bine dacă eșeam?

Mircea

Nu! E mai bine aci. Aci am toate amintirile, aci vroi să aud din gura d-tale adevărul!

Anton

Adevărul?... Știu eu!... Îți spun ce cred. Poate că nu-i așa, dar...

Mircea

Dar?

Anton

Ști că bietul Matei suferea de inimă. Or ce emoție, or ce supărare era firesc să-i fie... fatală.

Mircea

A aflat de legătura lor?

Anton

Crede c'o știă!

Mircea (Își trage scaunul lângă el)

O, știă? Cum?

Anton

Bănuia.

Mircea

Ți-a spus d-tale ceva?

Anton

O! nu-mi spuneă nimic. Era prea mândru ca să se umilească chiar în fața celui mai bun și vechiu prieten.

Mircea

Atunci?

Anton

Dar nu mai era el. Vedeam că'n sufletul lui se petrece ceva groaznic; el ținea mult la Cora, vroiam să-l întreb; l-am întrebat...

Mircea

Și ce-a răspuns?

Anton

Nimic. Nu-i așa? El își dădea seama, era bolnav, obosit, frământările politice îl sleiau. Stătea noapți întregi să studieze câte un proces... nevasta tânără!... Ba, când a auzit că Tomira se însoară a treia oară,— el de 50 de ani—cu o fată de 20 de ani, a zis: „foarte rău“! Atunci eu l am întrebat, vroiam să-l descos, n'a fost chip, a schimbat vorba.

Mircea

Atunci ce crezi?

Anton

Știa și nu știa! Omul trăia cu nădejdea că se nșeală! Își zicea „n'o fi“. Ea! cum o vezi, nu poți s'o afli; dar într'o zi, așa am bănuit eu, ziua morții, trebuie să se fi întors acasă și...

Mircea

Și?..

Anton

'Ia găsit pe amândoi.... așa cum trebuiă să-i găsească, ca să nu i rămână nici o îndoială. Lovitura a fost mare... și-a căzut! (Mircea plânge) Suferea de inimă Matei. Când ne-a chemat Cora, era mort. Doctorul 'l-a găsit fără viață. Eu l-am găsit schimbat la față. O sprânceană ridicată și un ochi era pe jumătate deschis, ca și cum ar fi vrut să mai vadă.

Mircea

Cora ?

Anton

Cora plângea și era speriată.

Mircea

El era aici ?

Anton

Mi se pare. N'am mai stat o clipă la îndoială. M'am uitat la dânsa ca să văză că am înțeles și am plecat fără să-i dau mâna. Aveam o mulțumire: știam că trebuie să te 'ntorci și simțeam că marea asemănare ce-o ai cu Matei, va fi chinul cel mai dureros ce-l va putea îndura. Nu vroiam să-ți spun nimic. Vroiam să afli singur; te-am ajutat puțin câte puțin; vroiam să te fac să mă întrebi. Te-am arătat ei. Am exagerat, poate, arătându te cât îi semeni lui Matei, dar ea acum îl vede în orice om care trece pe stradă, da mi-te în copilul lui, care i-a păstrat mișcărilor, vorba, umbletul.

Mircea

Și ce mă povățuești să fac ?

Anton

Să te astâmperi. Fă ca și cum n'ai ști nimic. În-
dată ce se va isprăvi cu inventarierea averei și și
va luă partea care i se cuvine copilului, du-te ! Sunt

sigur c'o să plece ea din casă, dar amândoi nu vă mai puteți vedeà. Să nu-i spui nimic. O să înțeleagă. Dacă a tăcut el, să tăcem și noi!! A fost dorința lui. (Vine servitoare cu doctoria).

Mircea

Du-o la conia în odae (Servitoarea ese, stânga).

Anton

Eu o să mă duc!

Mircea

În prima noapte pe care am dormit-o aci, n'am putut să adorm de fel. După ce-ați plecat am pus-o pe Cora să-mi istorisească cum a murit tata. Nu bănuiam nimic. Îți închipui ce chin a fost pe ea. Dinu, adormise; ea îl trezeà mereu.

Anton

Ii erà frică să rămâneți singuri.

Mircea

De vre-o două ori s'a sculat cuprinsă de spaimă, pe urmă a început să vorbească de Parisul meu. Vroià să gonească vedeniile. La urmă n'a mai putut. S'a sculat. A zis că e zdrobită de oboseală și s'a dus. Copilul l-a culcat cu dânsa. De atunci îl culcă mereu cu ea. Eu m'am dus să mă culc. Nu puteam închide ochi de fel. Către ziuă am adormit... (femeia din casă trece. Mircea așteaptă până când a eșit). Către ziuă am adormit și am avut un vis urit. Aici, într'un lac

de sânge, zăceà tata. M'am apropiat de el și când m'am uitat bine nu erà el... eram eu!.. m'am depãrtat: erà el, mã apropiam: eram eu. In cele din urmã înãdușit m'am deșteptat. Am aprins lumânarea. In fața patului e oglindã dela dulap. Mi s'a părut cã tata se uitã la mine. Asemãnarea cu el mã izbeà și pe mine. Am închis ochi sã adorm... și atunci nu mai dormeam... il vedeam bine erà el, în sânge jos. M'am sculat din pat. Am deschis ferestrele. La Cora erà luminã. Dinu mi-a spus cã toatã noaptea arde lampa. Și când s'a crãpat de ziuã eu mã plimbam prin odae, cãutam rostul vorbelor d-tale, pricina fricei ei, incepusem sã înțeleg și sub ocrotirea d-tale visul și-a luat întruparea, s'a schimbat în bãnuialã și iatã cã azi știu adevãrul. Ce rost ar aveà sã-i fie fricã de mine ? Boalã de inimã bine, dar trebuie o supãrare mare ca sã te poatã dobori!

Vrancea (intrând)

In sfârșit a adormit!

SCENA V

MIRCEA, ANTON, ELISA, VRANCEA.

Elisa

Dacã 'i-o fi mai rãu sã trimeteți dupã mine.

Vrancea

I-am luat temperatura : 38°.

Anton

Mult.

Elisa

Copilul a rămas acolo. La revedere. Vii diseară ?

Mircea

Știu eu ?

Anton

Vine ! Vine !

Mircea

La zece sunt la voi.

Vrancea (deschizând ușa să treacă Elisa)

Bine ; mâine la dejun veniți la noi !

Mircea

Și Cora ?

Elisa

Dacă i-o fi bine. (lui Anton) Te așteptăm.

Anton

Mulțumesc (au eșit).

SCENA VI

ANTON, MIRCEA, (mai târziu) DINU.

Mircea

Acum că știu, mi se pare că toată lumea trebuie să știe. Nu mi inchipui că poate să fie cineva în

lumea asta care să nu gândească ca mine. Dumnezeualor sânt așa de aproape de noi și așa departe de adevăr.

Dinu (intră și zice lui Anton)

Mami te roagă să nu pleci, că vrea să-ți vorbească.

Anton

Nu doarme?

Dinu

S'a deșteptat (ese).

Mircea

Nu m'a văzut. Mă duc. Viu pe urmă la club să aflu ce ți-a spus (ese. Anton rămâne singur; Cora îmbrăcată într'un capot negru vine cu Dinu).

Cora

Du-te de te joacă în curte și te chem eu mai târziu. (Dinu ese prin fund. Cora se uită la Anton care o privește lung).

SCENA VII

CORA, ANTON.

Cora

Ți ai ajuns scopul.

Anton

Care?

Cora

Unde e Mircea ?

Anton

A eșit de mult.

Cora

Ai stat singur, toată vremea ?

Anton

Adormisem. E ora când dorm după prânz

Cora

De ce n'ai plecat ?

Anton

Vream să știi cum îți e !

Cora

Mulțumesc. 'Mie mai bine.

Anton

Mă bucur și am plecat.

Cora

Dacă te-am rugat să stai, e ca să nu pleci.

Anton

De unde știai că sunt aici ?

Cora

Imi spuse Alexandru. L'am întrebat dacă eră și Mircea și mi-a spus că nu.

Anton

De ce nu ne lași nici odată împreună? Nu-i dai voe să vorbească cu mine?

Cora

N'am nici un drept. Nu e copilul meu.

Anton

Dar dacă ar fi?

Cora

Nici atunci. De ce să nu-l las?

Anton

Mă întreb și eu.

Cora

Ai timp să stai puțin cu mine? Ai dormit, așa că nu ești obosit.

Anton

Chiar dacă aș fi, d-ta n'ai darul de a adormi oamenilor.

Cora

Vroi să-ți cer un sfat.

Anton

D-ta? mă mir. N'ai obiceiul să ceri dela nimeni.

Cora

Vezi, prin urmare, ce incredere am în dumneata.

Anton

Ce te 'ndeamnă să vii la mine?

Cora

Și Matei când avea nevoie de sfaturi, tot la d-ta venea.

Anton

Trebue să știi însă, că Matei venea când sfatul meu nu-i mai eră de nici un folos.

Cora

Poate c'o să am mai mult noroc.

Anton (se așează pe scaun)

Te ascult.

Cora (se duce la fereastră)

Să văd ce face Dinu! Se joacă. Mi-e frică să-l las mereu să se joace cu câinele ăla mare. O să-l mușce. (Se întoarce după o clipă de tăcere) Casa o să-i rămâe lui Mircea (tăcere).

Anton

Vroiai să mă 'ntrebi dacă se poate jucă Dinu cu câinele cel mare și dacă-i poate rămâne casa lui Mircea? Atât?

Cora

Nu; dar nu fii așa de mușcător cu mine. Fii blând. Lasă-mă să-ți vorbesc (iși șterge ochii) Uite! mi-au dat lacrimile și nu vream să plâng în fața d-tale. Nu ești omul în fața căruia îi e dat unei femei să plângă.

Anton

De ce?

Cora

Sau mai bine: or cărei femei să plângă. Sunt femei și femei! Pentru unele vă înduioșați când încep să plângă din chiar senin, pe altele le desprețuiți când plâng și au de ce să plângă.

Anton

D-ta n'ai de ce să plângi.

Cora

Nu te 'nțeleg.

Anton

Eu te 'nțeleg.

Cora

Știu că mă 'nțelegi și d'aia am vrut să vorbim.

Anton

Poftim! Vorbește!

Cora

Pentru ce n'am și eu dreptul la compătimirea oamenilor? Adineaorea când mi-a venit rău nici nu te-ai apropiat de mine.

Anton

Pentru că răul acela era o pedeapsă. N'ai mai putut îndura chinul sfășietor al asemănării fiului cu tata.

Cora

De aia vreau să mă ascuți. Trebuie să mă lași să-ți vorbesc, cum i-ași vorbi unui frate. Simt că numai dacă m'aș destăinui cuivă, mă voi putea liniști. N'ai să-mi faci nici un rău. Știu! Pentru că ești bun! Poate o să mă ajuți. Uite, iar mi-e rău.

Anton

Stai jos. (Cora se așează, apoi se scoală din nou).

Cora

Cu toate astea par'că de mult n'am mai fost atât de bine. E ceva sănătos în mine. Simt că am tăria trebuincioasă ca să vorbesc. Ei și? Ce-are să fie? Am fost nebună! Înțelegi? N'am știut ce fac! Nu m'am gândit. D-ta ești bun. Făgăduiește-mi că n'ai să spui la nimeni. E curios cum am găsit să-mi aleg de duhovnic tocmai pe un om care e așa de puțin

credincios. Vezi, Mircea seamănă cu el, dar azi sau mâine plec așa că pot să nu-l mai văd. Mi-e frică însă de Dinu. Mi-e frică să nu înceapă și el să semene cu tat'său și atunci ce mă fac eu?

— Ascultă! par'că m'au părăsit puterile și simt că n'o să-ți mai pot spune. (Se apropie de el) Veneà preà des în casă, Victor Graur, ... eram silită să-l văd mereu. Matei nu bănuia nimic și nici nu credeam să mă iubească atât de mult. M'am simțit atrasă de omul ăsta strein care ne veneà în casă și care știa să vorbească atât de frumos. Am luptat până când s'a dus Mircea în străinătate, pe urmă Matei l'a oprit pentru Dinu. De atunci am căzut.

Anton

Trebuie să nu vrei. Credința că n'o să cazi nici odată, îți dă tăria să înfrunți ori și ce ispită.

Cora

Credința asta îmi lipsea. Eu n'am nici o credință! . . . . Nu te supără! . . . Dar nu mai am pe nimeni, pe nimeni . . . ce mă fac eu dacă nici d-ta nu vrei să mă ascuți? N'am știut ce fac! Când mi-am dat seama erà târziu! Crezi că dacă ți-oi spune tot,— mă liniștesc?.. dacă o mai fi cinevã care să mi știe taina, povara îmi va fi mai ușoară?
(se așează).

Anton

Din ce vrei să-mi spui știu aproape tot.

Cora (se ridică încet cu ochii în ochii lui Anton,
par'că e mai dreaptă ca oricând)

Ce știi?

Anton

Cum a murit Matei!

Cora (ca o nebună)

Nu știi! nu poți să știi!

Anton

De ce?

Cora (venindu-și în fire)

Pentru că ... pentru că ...

Anton

Pentru că?

Cora

Știu eu!.. Nu poți să știi... bănuiești... atât!

Anton

Bănuesc. (Cora cade pe canapea într'un hohot de plâns).

Cora (după ce s'a liniștit)

Și nu-mi spui nimic? Pentru ce n'am murit? ca să nu mă omoare Mircea, fără să știe; când îl văd pe el, par'că îl văd pe Matei și tremur... și tremur... (se reculege). Ce ciudat! Mi se pareă că va fi mai îngrozitoare mărturisirea.

Anton

N'ai mărturisit nimic.

Cora

Ba da.

Anton

Unde e Graur?

Cora

Nu știu! Nu-l mai văd. Nu pot să-l mai văd.
Dă-mi un sfat.

Anton

Ce sfat să-ți dau? Acuma? Sfat?

Cora

Scapă mă de el și de Mircea.

Anton

Trebuie să fii mai prevăzătoare... dacă ai văzut
că nu puteai pune frâu patimei. Trebuie să te as-
cunzi mai mult. (se scoală) Dacă ai fost atât de...
(se oprește) Nu! iartă-mă nu-ți pot face nici o învi-
nuire eu!.. dar or cum, trebuie să-l cruți pe Matei
care nu te-a jicnit nici odată, care ți-a făcut tot
ce-ai vrut (umblă prin odaie, Cora îl urmărește). V'a găsit
împreună nu-i așa? Vederea rătăcirii voastre l'a
trăsnit și-a căzut? nu!?

Cora (nedumerită)

Vederea? Când a murit?

Anton

Când v'a găsit el, în ce odaie erați?

Cora (Își mușcă pumnul i se luminează fața și caută să se stăpânească)

Aici!

Anton

Aici! Sub ochii lui? Unde erà el?

Cora

Alături, lucrà!

Anton

Aici în odaia asta? ... Și-a căzut?

Cora (distrată)

A căzut! (cu patimă) Înțelegi! Eu sunt pricina morții lui. Înțelegi acum de ce nu-l pot vedea pe Mircea? Am remușcări, mă mustră conștiința. Il am mereu în ochi pe Matei așa cum a căzut atunci!.. D-ta îmi arătai mereu cum seamănă... poate de aia am avut tăria să viu să-ți mărturisesc d-tale! și tot pe d-ta te rog să-i spui și lui Mircea, tot... nu acum... după ce voi plecà.

Anton

Înainte de a'mi spune, eram sigur și nu eram atât de turburat. Acum nu mi-ai spus nimic nou și par'că acum mi-ar fi trecut întâia oară prin minte.

Cora

Ce să fac cu Victor? El mă iubește încă, poate mai mult decât atunci! Dar eu îl urâsc. Până când să vie Mircea, par'că tot puteam să-l mai văd. Mă

gândeam chiar că dacă m'oi liniști... să plecăm împreună, dar de când e Mircea aci, de când văd ce-am făcut, un desgust adânc îmi stăpânește firea și simt că nu i aș mai putea spune un cuvânt.

Anton

Nu l-ai mai văzut din seara în care s'a întors Mircea.

Cora

Nu. Îți jur pe ochii mei. Încearcă să vie dar nu-l primesc. Sunt zile când mă gândesc și cred că am visat. Nu știu cum am putut să-l iubesc! Cu cât îl ții mai departe, cu atât dragostea lui trebuie să crească mai mult. Intr'o zi are să intre cu sila, și atunci, ce mă fac eu?

Anton

Pleacă, ai zis că pleci!

Cora

Fac bine?

Anton

Faci bine, pentrucă altceva nu poți să faci!

Cora

Vine după mine.

Anton

Să nu știe unde te-ai dus.

Cora

Unde să mă duc?

Anton

Să nu știi nici eu.

Cora

Crezi că atunci se liniștește?

Anton

Ce-ți pasă? Odată ce ești departe nu-ți mai poate face nici un rău.

Cora

Crezi? Dacă ar minți și ar spune minciuni pe socoteala mea?

Anton

N'are ce.

Cora

Să zicem că ar avea! Ca să se răzbune.

Anton

N'avea nici o grijă.

Cora

Eu sunt în afară de orice primejdie? Mulțumesc!
Atunci plec!

Anton

Poți pleca chiar diseară!

Cora

Pe Dinu îl iau cu mine.

Anton

Ia-l.

Cora

Poate că Mircea nu se mai întoarce, așa că n'o să'l mai văd! Acum sunt foarte liniștită. Știam eu că îndată ce-ți voi vorbi... nu-i așa, sunt sub ocrotirea d-tale?

Anton

Te duc la gară!

Cora

Cum o să știu ce s'a făcut cu moștenirea?

Anton

După ce vei ajunge acolo, îmi scrii de unde ești și-ți voi răspunde.

Cora

Casa s'o oprească Mircea. Să mi-se dea altceva în schimb.

Anton

Vedem noi!

Cora

E un tren care pleacă la 9. E prea de vreme! n'am cum să-mi strâng lucrurile. Plec mâine de dimineață. Las cuferile aci. Noaptea asta dorm la

Hotel cu Dinu și mâine plec. O să fii bun să-mi trimiți d-ta cuferele care rămân. Lui Mircea să-i spui că am plecat de astă-seară și d-ta vii mâine de dimineață la gară.

Anton

Da!

Cora

Ne-am înțeles. (strigă pe fereastră) Dinu! Dinu! (ii dă mâna lui Anton) Mulțumesc, Domnule Zaharia!

Anton

Mă duc!

Cora (îngălbeneste)

Te duci? La asta nu m'am gândit. Iar să rămân singură?

Anton

Acum nu mai ai de ce să te temi. Ți-ai luat greutatea după inimă.

Cora

Mi-am luat-o! (ii dă mâna) Mâine dimineață!

Anton

Sigur. (când a ajuns la ușă) Bună seara.

Cora

Noapte bună! (a rămas singură. Se întunecă afară).

SCENA VIII

CORA, DINU.

(După ce-a plecat Anton Zaharia, a venit Dinu. Cora din nou e turburată. Umblă și din când în când se oprește ca să rămână pe gânduri. Se înfioară, Dinu e pe canapea obosit. Ea se duce la el și-i vorbește fără să-l vadă).

Cora

Nimic! Auzi tu? nimic!

Dinu

Ce e mami?

Cora

Deseară dormim în altă parte și mâine plecăm.

Dinu

Cu trenu?

Cora

Cu trenu.

Dinu

Iar te întuneci mami și iar tremuri... de ce?

Cora

Pentru că nimeni nu poate să-și închipuie, ce-a fost în stare să facă mama ta.

(Copilul în nevinovăția lui încearcă s'o sărute. Cora privește în gol. Deodată se înfioară și aleargă să aprindă lămpile).

ACTUL III

Acelaş decor.

Nimic nu e schimbat în casă. Câte-vă scaunesunt date la o parte. În fund două cufere mari, cutii de pălării, umbrele, geamantane. Aceiaşi zi ca în actul II-lea, după câte-vă ceasuri. E aproape unsprezece. Fereastra e închisă. Noaptea învierii. Peste puţin, din când în când se va auzi la câte o biserică mai aproape, mai departe, clopotele care sună, chemând credincioşii la slujba învierii. Deocamdată linişte. În scena luminată puţin de două lămpi şi mai mult de lună, e Victor Graur şi Cora. Victor e în fund, cu părul în neregulă; cravata aproape desfăcută; Cora în faţa scenei îmbrăcată în rochia cu care trebuia să călătorească, cu ochi stinşi, palidă, vrea să-l gonescă.

SCENA I

VICTOR GRAUR, CORA

Cora

Du-te! Du-te.

Victor

Trebue să mă crezi smintit.

Cora

De ce ai venit ?

Victor

Ştiam că pleci.

Cora

Miști! n'aveai de unde să știi! Miști!

Victor

Dela femeea din casă am plătit-o ca să-mi spună tot ce faci.

Cora

Ești un nemernic. (sună)

Victor

De geaba! Nu suna, c'a fugit! Suntem singuri.

Cora

Și ce vrei cu mine?

Victor

Să nu pleci, sau să plecăm împreună.

Cora

Mă duc să caut liniștea. Tu n'ai ce face cu mine.

Victor

Nu ești din casă până nu faci ce vreau eu.

Cora

Mă uit la tine cu un dispreț nemărginit. Cum am putut să te iubesc?

Victor

Mă iubești și acuma, dar nu îți dai seama.

Cora

Acuma nu! nu te iubesc! Nu! Nu! Nu! nu te iubesc. Te urăsc! Uite! Îți asvârl cuvântul ăsta în față, în semnul celui mai mare dispreț ce-l poate avea o femeie pentru tine.

Victor (O strânge la peptul lui)

Cora! Te gândești tu la ce spui? Cora!

Cora (se luptă să scape)

Liniștea și nepăsarea ta mă revoltă.

Victor

Sunt liniștit și nepăsător pentrucă nu te am de cât pe tine în gând. Mi-ai intrat în suflet și nu pot trăi fără tine.

Cora

Nu înțelegi că numai e chip. S'a isprăvit tot! tot! tot! Or ce dragoste încetează odată, la noi s'a isbit de un cadavru și s'a sfărâmat.

Victor

Pentrucă stai în casa asta unde ai toate amintirile. Pentrucă îl vezi pe Mircea care îți aduce aminte de mișcările și de glasul lui, dar dacă ai vreă să vii cu mine, ai uită... și nu ne-am aduce aminte decât de ce a fost între noi.

Cora

Nu pot! Nu pot! Tu m'ai îndemnat. Tu mi-ai spus să mă duc. Credeam că iubindu-te să găsesc feri-

cirea și liniștea pe care n'o aveam cu el. Trebuia să ne mulțumim cu cât erà! Acum ce folos? Nici tu! nici el!

Victor

Cora!

Cora

Acum că e mort, par'că nu mai ești tu.

Victor

Tu tocmai acum ești mai frumoasă și te doresc mai mult (o strânge de el. Ea se sbate).

Cora

Dă-mi drumul!

Victor

Uite, când te lipesc de mine și simt răsufierea ta caldă că-mi mângâie obrazul, încep să văz roșu în fața ochilor, încep să-mi ies din minți; 'mi aduc aminte de femeea de ieri care mi s'a dat cu atâta patimă și atâta seninătate.

Cora

Taci!! A!

Victor (ii dă drumul)

Ce e?

Cora

Umblă! Umblă cine-và acolo (dreapta).

Victor

Ți-se pare! (vrea să deschidă ușa).

Cora

Nu! Nu deschide!

Victor (deschide)

Copilul! doarme!

Cora

Inchide! închide să nu se deștepte.

Victor (închide și coboară)

Și acuma vino!

Cora

Lasă-mă să plec.

Victor

Plecăm împreună.

Cora

Ți scriu de unde sunt și vii.

Victor

N'ai să'mi scrii.

Cora

Da! n'am să'ți scriu, am mințit! pentrucă nu vreau să te mai văd; te desprețuesc.

Victor

Amândoi! amândoi suntem de vină.

Cora

Tu! tu m'ai îndemnat.

Victor

Trebuie să mă gonești de atunci.

Cora

Tu m'ai îndemnat.

Victor

Nu trebuie, dacă simțiai că nu e bine.

Cora

Tu! Tu mi-ai spus să mă duc.

Victor

Acum e târziu. Acum am drepturi, drepturi pe care mi le dă conștiința... drepturi în virtutea căroră pot să te sdrobesc... (ridică pumni).

Cora (vine în fața lui)

Omoară-mă și să isprăvim.

Victor

Nu pot! Pe tine nu pot! M'ai fermecat! Mi-ai otrăvit sângele cu privirile tale, cu mângâerile tale cu sărutările tale...

Cora (îi pune mâinile pe gură)

Taci! Taci! că moare a doua oară.

Victor (îi ia mâinile dela gură, trece brațele pe deasupra brațelor ei ca să nu mai facă nici o mișcare și o aruncă pe canapea).

Gura ! dă'mi gura ta ! Dă'mi buzele să ți le mușc !

Cora (gemând)

Fugi!... Fugi... nebun! (isbutește să se ridice și fugе)
O! mi-e scârbă de tine!

Victor

Și mie ; te asvârl ca pe o sdreanță.

Cora

Asvârlă-mă și dute !

Victor

Trebue să mă urmezi.

Cora

Ești smintit.

Victor

Vino!

Cora

Uite colo ! uite colo ! Cine e ?

Victor

Nimeni ! umbra !

Cora

Stinge lumina.

Victor (stingând)

E tot acolo !

Cora

De noi ! cum să fugim de noi ?

Victor

Nu te mai uită !

Cora

Nu pot ! Mă chiamă și mă îngrozesc când văd,
cum se împreună și umbrele noastre.

Victor

Dovadă că nu ne putem despărți.

Cora

Aș sgâriă cu unghiile zidul pe care cade umbra
ta, dacă n'ar fi zidul către care s'au îndreptat cele
din urmă priviri ale lui Matei.

Victor (stinge lampa din fund)

A mai rămas o lumină pe care noi n'o mai putem
vedea.

Cora

Ce faci ? Umbra n'ai gonit-o !

Victor (se întoarce spre fereastră)

Pentru că e lună !

Cora

Luna îl răsbună. Uite! (Victor trage perdeaua) Și acum ce ne facem ? (E întuneric).

Victor (ca un pierdut)

Vino !

Cora

Du-te! între noi e o prăpastie adâncă. Nu ne mai putem ajunge pentru că am cădea în ea ! Mormântul lui se deschide la picioarele noastre. Il vezi ! Matei e în fund, culcat pe spate, cu mâinile pe piept. O sprânceană ridicată și ochi... ochi sunt amândoi deschiși ! Se uită la noi ! ne așteaptă ... să cădem înăuntru !

Victor (înebunit îi ia mâinile)

Mi-e groază ! (Clopotele orașului au început să sune. Din vuetul nedeslușit se desprinde rar în bătaia lui maestoasă clopotul dela Mitropolie. Cora și Victor au amuțit, au uitat că se țin de mână).

Cora

Invierea!! — ne găsește pe amândoi în întuneric, față în față, ca pe niște ticăloși. N'avem îndrăsneala să ne mărturisim fapta... și nu ne mai putem uita unul la altul decât cu groază! — Victor, Christos a înviat !

Victor

Aprinde !

Cora

Vezi eu sunt mai puțin vinovată pentrucă ție ție
frică, mai mult.

Victor

Vino!

Cora

Du-te! Se întoarce Mircea dela biserică și aude
sgomot.

Victor

N'ai să pleci mâine.

Cora

Indrăsnește de mă împiedecă!

Victor

N'ai să pleci pentrucă o să stau cu tine.

Cora

Așa e! Stai! e mai bine! Dacă te simte Mircea
are să intre și atunci!... atunci ce ai să faci? Ce
ai să faci? Ce ai să spui? Dute! Pleacă! Dute!...
O! nu mai pot să rabd.

Victor (ese încet se oprește în ușe și spune între dinți)

N'ai să pleci mâine (ese).

SCENA II.

CORA

(E întuneric. Cora rămâne pe loc îngrozită. Se uită împrejur și se inspăimântă. Nu mai poate să respire și aleargă la fereastră, ridică perdeaua și deschide. In odaie năvălește cu aerul curat al serei, glasul clopotelor dela biserică din apropiere. Cora se îngrozește; vrea să se depărteze de fereastră și când se întoarce dă cu ochii de Mircea care s'a ivit pe pragul ușei cu o lumânare lungă de ceară, aprinsă).

SCENA III.

CORA, MIRCEA

Cora (cade leșinată)

Matei! Matei! Nu! Nu!

Mircea (speriat, reazimă lumânarea pe masă și aleargă să aprindă. Nu se aprinde nimic. Se duce să sune, în zadar! Se apropie de Cora, o mișcă. Ii ridică capul)

Cora! Cora! (In cele din urmă găsește un pahar cu apă și îmoaie batista în el și caută s'o trezească, frecându-i tâmpile. Cora deschide ochi și îl recunoaște).

Cora

Eu l'am omorît, Mircea!

Mircea

Știu că l'ai omorît tu.

Cora

Nu știi! Îți inchipui ce a ce-și inchipuesc toți. Dar nu e așa! E mai îngrozitor.

Mircea (se dă înapoi)

Cora!

Cora

Da! Nu mai puteam îndurà. L'am omorit eu! Eu i-am dat să înțeleagă, eu m'am dus la el și i-am spus în fiecare zi, i-am spus că vreau să mă despart, dar el nu înțelegea... până când, eșită din fire i-am spus tot... ca să-l sdrobesc... că-l înșel... că sub ochii lui... și... a căzut jos trăsnit.

Mircea

Cora! Vorbești aiurea! nu știi ce spui! (scos din minți)
Ce-ai făcut! Cora! Ce-ai făcut?

Cora

Eu m'am dus la el! Am vrut să știe, — eu! eu! și-a căzut...

Mircea (ia un bust de bronz care e pe masă și vrea s'o lovească.
Cora țipă).

Taci! Taci! (Ea se ridică. El i-i apucă mâinile și o târăște)
Ești o nemernică! Te-a luat fără nimic!.. ai trăit în belșug; nu s'a dat în lături să-ți îndeplinească cea mai mică dorință.

Cora

Nu credeam, Mircea!...

Mircea

N'a fost deajuns că i-ai necinstit numele și casa, l'ai omorât!.. O! Asta nu rămâne neiertat! (ridică pumnii asupra ei și se oprește cu dispreț) Du-te! Du-te!

Cora

Omoară-mă, Mircea !

Mircea

L'ai omorât pe el, ca să poți trăi tu!

Cora (se târăște la picioarele lui)

Nu pot să mai trăiesc! Mircea! pe Victor i-l urăsc, i-l urăsc și acuma, e mereu pe urma mea! El m'a îndemnat. El m'a îndemnat!

Mircea

Și-a putut să mă mai vadă! Rânjește la mine mulțumit, în liniștea care și-a dat-o! El! El! (aleargă spre ușă), El o să ispășească! El! (Cora rămâne incremenită și când Mircea e la ușa din fund, se aude Dinu strigând).

Dinu (din odaie)

Mami! Mami! (Mircea incremenește lângă ușă)

Cora

S'a deșteptat, copilul!

Dinu (plângând)

Mami! Mami! (Cora intră în odaia lui. Mircea rămâne pironit pe loc ca și cum s'ar trezi dintr'un vis urât).

SCENA IV

CORA, DINU, MIRCEA

(Cora se întoarce în scenă cu Dinu, în brațe, speriat)

Dinu

Tu nu dormi?

Mircea

M'ai trezit tu!

Dinu

'Mi-eră frică.

Mircea (i-l ia)

Du-te și dormi! Du-te! Nu e nimeni! Uite vino să te culc eu! Vino! Măine de dimineață nici n'ai să știi că ne-am vorbit acuma! Vino! (se duc în odăe. Cora rămâne singură. Mircea se întoarce și se oprește în ușă).

SCENA V

CORA, MIRCEA

Mircea

Copilul cu îmbrățișarea lui, mă împiedică să mă răsbun! Numai când mi-a trecut prin minte că ar putea fi așa... mă gândeam să vă omor... și acuma știu... nu mai e nici o îndoială... și ne uităm unul la altul par'că n'am crede! — Dacă nu te-ai gândit la mine, trebuia să te gândești la Dinu care e și copilul tău!

Cora

M'am gândit numai la mine și am lăsat doi copii fără tată!

Mircea

El care sufereă de inimă.

Cora

La sgomotul căderii lui, m'am deșteptat și mi-am dat seama! Eră târziu!— Am simțit nevoia ca ție să-ți mărturisesc tot!?

Mircea

Acum, pleacă!

Cora (galbenă, șovăind se îndreaptă spre odaia în care doarme Dinu)

Mă duc!

Mircea

Nu-l deșteptă! Du-te!

Cora (speriată)

Vreau să-l iau! (Mircea face semn că nu). Mircea, dă-mi-l, Mircea! E copilul meu! E al meu! Mircea! îndură-te de suferința mea, Mircea! dă-mi copilul!

Mircea

Să-l ferim să afle vre-o dată.

Cora

Mircea! dă-mi copilul!

Mircea

Du-te!

Cora

Copilul! Mircea!

Mircea

Du-te!

Cora (cade, plângând)

Or cât de ticăloase am fi și or cât de jos am cădea, dragostea de mamă ne iartă, ne spală sufletul de greșelile nesocotinței! (se ridică) Copilul!...

Mircea (înduișat)

O să vedem!... (Cora plânge se depărtează, încet, încet și ese, cu ochi plini de lacrimi și ațintiți pe ușa odăiei în care doarme Dinu).

(Cortina, când ajunge Cora la ușa din fund, cade).

— SFÂRȘIT —

